

2023-04-25

Akademien för vård, arbetsliv och välfärd

HÖGSKOLAN I BORÅS

**Strategier för forskning och
forskarutbildning**

Människan i vården (MiV)

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	2
2 Forskningsprofil	3
3 Forskningsmiljö.....	5
3.1 Kompetenser, kompetensutveckling och meritering	5
3.2 Forskningsutrustning och infrastruktur	7
3.3 Akademiens forskarråd.....	8
3.4 Centrumbildningar	9
3.5 Akademiska nätverk, samarbeten och samverkan.....	9
4 Produktivitet och genomslag	10
5 Samverkan	11
6 Utveckling och strategi.....	12
6.1 Strategier och mål	12
6.2 Utvecklingsområden och strategiska satsningar	13

Bilaga 1. Publikationslista Människan i Vården, 2021

1 Sammanfattning

Strategier för forskning och forskarutbildning inom forskningsområdet Människan i vården är ett led i akademins arbete med att stärka möjligheterna till en framgångsrik utveckling av forskningsmiljön och för att stärka kvalitén på vår forskning. Vårt mål är fortsatt hög kvalitet inom utbildning, forskning och samverkan.

Människan i vården ska vara en aktiv samarbetspart i samhället för att bistå med fakta, kunskaper och analyser gällande vårdens och välfärdens utmaningar. Rätten till hälsa och välbefinnande är en sådan utmaning, där demografiska förändringar som exempelvis ökad andel äldre, migration och sociala orättvisor är av betydelse för människors hälsa och möjligheter att leva ett gott liv. Pågående omställningar till mer nära vård är idag också centralt. Forskning inom människan i vården kan bidra till en hållbar och kunskapsbaserad utveckling i dagens och morgondagens vård och omsorg.

Inom forskningsområdet finns såväl styrkor som utmaningar, viktiga i det strategiska arbetet med att stärka forskning av hög kvalitet och bidra till kunskapsutveckling för en hållbar välfärd. Fortsatt utveckling är beroende av en kreativ och tillåtande samt stimulerande forskningsmiljö, men också stödjande strukturer som underlättar och främjar forskningens förutsättningar.

Människan i vården är ett forskningsområde med hög samhällsrelevans, med utbildningar inom samhällskritiska yrken till såväl grundutbildade som specialistutbildade sjuksköterskor, samt barnmorskor. Forskning inom området bidrar till en hållbar och kunskapsbaserad utveckling inom välfärd och hälso- och sjukvård. Forskningen är också viktig för forskningsanknytning av utbildningar. En styrka inom forskningsområdet är den vetenskapliga kompetensen med en hög andel disputerade och professorer. Vid jämförelser nationellt med andra liknande områden och lärosäten är andelen disputerade lärare hög vid Akademin för vård, arbetsliv och välfärd. Till området finns också två centrumbildningar som bidrar till att säkra och stärka forskning med anknytning till prehospital vård samt ledning, styrning och organisering inom välfärden.

En utmaning inom området Människan i vården är att öka andelen externa anslag för forskning, särskilt inom vårdvetenskap men även arbetsliv och välfärd. En annan utmaning är att fortsatt säkra god tillgång till disputerade lärare, där konkurrensen är mycket stor nationellt. Strategiskt viktig forskningskompetens konkurrerar med de kompetenser som också behövs inom undervisning. En annan utmaning framåt är det generationsskifte som pågår av seniora forskare, där flera av akademins professorer närmar sig pension, medan flertalet av de seniora forskare som nu är forskargrupperledare är relativt nya i sina roller.

För en framgångsrik utveckling av forskningsmiljön är forskargrupperna centrala. Här behövs incitament för att motivera och främja en aktiv forskningskultur som gör det attraktivt för forskare och forskargrupperledare att ingå i och bidra till forskning och kunskapsutveckling. Förutsättningarna för olika forskargrupper skiljer sig idag åt, både med avseende på anknytning till befintlig forskarutbildning, samt tillgång till resurser inom vissa mer eller mindre akademiövergripande samverkansorgan (närmast CVS, FoU-Sjuhärad). Över lag behövs kontinuerliga och långsiktiga satsningar där alla forskargrupper får likvärdiga förutsättningar.

Sammantaget finns goda möjligheter och höga ambitioner för att säkra en framgångsrik utveckling av forskningsmiljön Människan i vården och att stärka kvalitén på vår forskning. Men det finns också utmaningar för att långsiktigt och strategiskt säkra forskargrupper och viktiga kompetenser för en framgångsrik utveckling av forskningsmiljön och för att stärka kvalitén på vår forskning. Behov finns av såväl personella som ekonomiska resurser, samt administrativt stöd. Forskningsområdet är till antalet forskare och undervisande lärare relativt stort, med en god produktivitet och publiceringsgrad, men med begränsade ekonomiska förutsättningar och en resursfördelning mellan forskning och utbildning med tonvikt på utbildning (fördelning 19/81 forskning/utbildning).

2 Forskningsprofil

Vårt mål för Människan i vården är en framgångsrik utveckling av forskningsmiljön och fortsatt hög kvalitet inom utbildning, forskning och samverkan. Inom forskningsområdet pågår ett arbete med att utveckla och stärka forskning och forskarutbildningen. Människan i vården ska vara en viktig samverkanspart för en hållbar och kunskapsbaserad utveckling i dagens och morgondagens vård och omsorg.

Människan i vården är ett forskningsområde med nationellt och internationellt erkänd forskning som bidrar till människors hälsa och god vård. Forskningsområdet har en nära koppling till våra utbildningar¹. Genom vår forskning och våra utbildningar bidrar vi till att göra vården mer mänsklig, trygg och säker. Människan i vården utgår från ett humanvetenskapligt perspektiv med intresse för frågor om hälsa, vårdande och alla de människor som finns i vården. Här finns en vårdvetenskaplig grund med ett patient- och omsorgsperspektiv och en syn på professionell hälso- och sjukvård som yrkes/professionsneutral. Forskning bedrivs både inom ett kvalitativt och kvantitativt paradig beroende på forskningsfrågor.

Vår forskning innefattar människor i olika livsfaser med behov av vård eller omsorg, allt från barn till äldre personer, men också olika vårdprofessioner eller närstående. Forskning berör även lärande inom vård- och sociala omsorgsverksamheter såväl som studenters lärande om vårdande samt frågor som relaterar till ledning och organisering. Exempel på forskningsområden som studeras är patientsäkerhet, vårdkvalitet, bedömning och beslutsfattande, vårdmiljö, kommunikation och vårdande samtal, existentiella frågor, åldrande och psykisk hälsa, samt ledning och organisering.

Hållbarhet är i fokus för att uppnå *Hälsa och Välbefinnande* i alla åldrar, för att främja *Livslångt Lärande, Jämställdhet* och social rättvisa för ett *Hållbart arbetsliv* och samhälle². Inte minst är vårdutbildningarna och forskningsområdet som helhet

¹ Akademiens största utbildning inom vårdvetenskap är sjuksköterskeutbildningen, därtill finns nio specialistsjuksköterskeutbildningar, utbildning till barnmorska samt ett mastersprogram. Dessutom finns utbildning inom vård- och omsorgsadministration, arbetsvetenskap och offentlig förvaltning.

² Se Agenda 2030 mål 3 Hälsa och välbefinnande, Mål 4 God utbildning för alla, Mål 5 Jämställdhet och Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.

centralt i Högskolans strävan att bidra till att det tredje hållbarhetsmålet om god hälsa och välbefinnande för alla kan uppnås.

Forskningen är organiserad i 6 forskargrupper, vilka är:

- Arbetsliv och välfärd. Hållbar styrning, organisering och ledning i välfärden
- Arbetsliv och välfärd i omvandling
- Existentiella frågor i vårdande sammanhang
- Prehospiten
- Tillämpad vård- och kommunikationsforskning
- Vårdande i högteknologiska miljöer

Inom forskargrupperna har det sedan dessa startades funnits en stabilitet, med mindre ändringar och grupper som bytt namn. All undervisande och forskande personal är inbjudna till någon forskargrupp. Förutom interna medarbetare finns också ett flertal externa forskare med tillhörighet till forskargrupperna från andra lärosäten eller vård- och omsorgsverksamheter. Samverkan med andra lärosäten och det omgivande samhället är en viktig del inom forskningsmiljön.

Forskargrupperna har antingen en mer vårdvetenskaplig eller samhällsvetenskaplig inriktning där forskningstraditionen skiljer sig något åt. De mer vårdvetenskapligt inriktade grupperingarna har en starkare tradition av att skriva och publicera sig internationellt, medan de mer samhällsvetenskapliga grupperingarna de senaste åren varit starkare avseende nationella publiceringar³. Samtidigt sker förändringar där skillnaderna sannolikt kommer att minska framöver, då krav ställs på internationell publicering för meritering oavsett område.

Rättighet att examinera på forskarnivå inom Människan i vården erhöles år 2016, och forskarutbildningen startades upp 2017. Fortsatt måste vi säkra och förvalta dessa rättigheter på bästa möjliga sätt. För behörighet till forskarutbildningen krävs lägst magisterexamen. Årligen examineras ett relativt stort antal studenter på magister- eller mastersnivå, vilket gör att rekryteringsgrunden för forskarutbildningen är god. Av de doktorander som idag finns inom forskarutbildningen är flertalet internt finansierade, och ett mindre antal är samverkansdoktorander⁴. För doktorander med intern finansiering är målet att även dessa ska finansieras delvis med externa forskningsmedel. Framöver behövs ett strategiskt riktat arbete för att öka graden av extern finansiering även för interna doktorandtjänster.

Till forskarutbildningen behövs en kontinuerlig antagning av doktorander, för att säkra återväxt av nya doktorander i relation till de som disputerat. Stor del av den interna resursfördelningen till forskning på akademien går till finansiering av doktorander. Forskarutbildningen har en väl uppbyggd seminarieverksamhet med nio forskarutbildningsveckor/år, ett organiserat doktorandinflytande och ett väl fungerande handledarkollegium med både interna och externa handledare. Ett nära samarbete eftersträvas mellan forskarutbildningen och forskargrupper. Forskarutbildningen är en viktig del som bidrar till meritering för akademins forskare,

³ Människan i vården finns organisatoriskt vid Akademin för vård, arbetsliv och välfärd, och Institutionen för vårdvetenskap respektive Institutionen för Arbetsliv och välfärd, med 4 respektive 2 forskargrupper vid institutionerna.

⁴ Av doktoranderna antagna dec 2022 var 15 anställda vid akademien och 6 doktorander var samverkansdoktorander, det vill säga doktorander med anställning hos annan huvudman/vårdverksamhet.

ökad samverkan med det omgivande samhället och framtida rekrytering till både högskolan och till omgivande vårdverksamheter.

3 Forskningsmiljö

3.1 Kompetenser, kompetensutveckling och meritering

Forskningsmiljön och den vetenskapliga kompetensen är en kvalitetsstämpel för högskolan och för våra utbildningar. Andelen disputerade lärare är idag god, ungefär 60 % av akademins lärare är disputerade eller professorer⁵. Andelen seniora forskare⁶ är också god, sett till antal. Här finns dock utmaningar med pågående generationsskifte och en relativt stor andel (50%) som närmar sig en pensionsålder på 65 år eller äldre. Det har medfört att flertalet av de seniora forskare som nu är forskargrupperledare är relativt nya i sina roller. Vetenskaplig kompetens är viktigt för att öka högskolans konkurrenskraft. Att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare och forskare kan bidra till högskolans mål om att uppnå universitetskvaliteter. För en översikt av kompetenser inom Människan i vården, se Tabell 1.

Tabell 1. Översikt kompetenser inom Människan i vården.

	År 2021	År 2022
Professorer (kvinnor/män)	14 (9/5)	14 (9/5)
Antal disputerad lärare och forskare (kvinnor/män)	57 (38/19)	51 (37/14)
Doktorander⁷ (kvinnor/män)	18 (15/3)	21 (18/3)

Även om antalet disputerade lärare och seniora forskare är högt, är det en utmaning att långsiktigt säkra denna kompetens. Strategiskt viktig forskningskompetens konkurrerar med behov inom undervisning. De kompetenser som behövs för att långsiktigt säkra forskningsområdes utveckling är sårbara. En forskningsmiljö med goda möjligheter till kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte över gränser kan bidra till en långsiktig och hållbar utveckling av forskningsområdet och en attraktiv arbetsmiljö.

Forskningsmiljön inom Människan i vården är en kvinnodominerad miljö, med en större andel kvinnor än män bland både lärare och forskare. Det speglar också den bild som gäller för merparten av utbildningarna, vilka räknas till kvinnodominerade professioner. Även för professorer är andelen kvinnor större än andelen män, vilket

⁵ Vid Akademin för vård, arbetsliv och välfärd fanns vid utgången av 2022 ca 110 lärare och forskare anställda, av vilka 51 var disputerade och 14 professorer. Därutöver fanns 15 doktorander anställda vid akademien.

⁶ Till seniora forskare räknas här docenter, biträdande professorer och professorer.

⁷ Till doktorander räknas både personer anställda genom doktorandanställning vid akademien (15) och samverkansdoktorander (6).

skiljer sig från högskolan i övrigt där andel män sammantaget är större än andelen kvinnor för högskolans professorer totalt⁸.

Forskarutbildningen inom ämnet vårdvetenskap skapar goda möjligheter för kompetensutveckling och meritering av lärare och forskare inom vårdvetenskap. Adjunkter kan i konkurrens med externa sökanden söka internt finansierade doktorandtjänster, och därmed ges seniora forskare och disputerade lärare möjligheter till meritering och huvud- respektive biträdande handledarskap för doktorander. Möjligheterna för att stödja meritering av mer juniora forskare är viktig för långsiktig kompetensförsörjning och för att säkra vetenskaplig kompetens inom forskningsområdet. För lärare och forskare vid akademins andra institution, Arbetsliv och välfärd, saknas den möjligheten, vilket kräver andra alternativ för liknande kompetensutveckling och meritering. När det gäller möjlighet till handledning av doktorander och huvudhandledarskap pågår diskussioner både om att inrätta en inriktning inom nuvarande forskarutbildning, mot ledning, styrning och organisering inom vård- och omsorgsverksamheter, och med andra lärosäten för samarbeten.

Den forskning som bedrivs av forskare inom forskargrupperna är också ett led i meritering och kompetensutveckling av forskare, viktig för forskningsområdets utveckling. Det behövs mer av incitament för att motivera och främja en aktiv forskningskultur som gör det attraktivt för forskare och forskargrupsledare att ingå i och bidra till forskning och kunskapsutveckling. Forskningen är samlad i forskargrupper som leds av en forskargrupsledare. Forskargrupsledaren har ansvar för utveckling av forskningsområdet och forskningens kvalitet, att främja forskningsmiljön, meritering inom gruppen, att leda arbetet med att utveckla externa ansökningar om forskningsmedel samt att främja spridning och publicering av forskningsresultat.

Majoriteten av våra forskargrupsledare har fått möjlighet att gå högskolans forskningsledarprogram, vilket varit en uppskattad satsning för att stödja forskargrupsledare i deras uppdrag. Det finns också forskargrupsledare som inte haft möjlighet att gå forskningsledarprogrammet ännu. Återkommande kompetensutveckling behövs för att stärka forskargrupsledare i deras uppdrag.

Tidigare har även ett docentmeriteringsprogram genomförts i seminarieform för disputerade lärare med fokus på planering, förutsättningar och krav för att kunna antas som oavlönad docent. Programmet genomfördes i samarbete med Akademien för bibliotek, information, pedagogik och IT och var kollegialt uppskattat. Liknande kompetensutveckling behöver sannolikt genomföras kontinuerligt.

Forskningsområdet är till antalet forskare och undervisande lärare relativt stort, men med begränsade ekonomiska förutsättningar och en resursfördelning mellan forskning och utbildning med tonvikt på utbildning (fördelning 19/81 forskning/utbildning). För en översikt av utbildningsvolymerna och resursfördelning för forskningsområdet Människan i vården, se Tabell 2.

⁸ Könsfördelningen bland disputerade och professorer är 2/3 kvinnor. Vid jämförelse med könsfördelningen inom exempelvis sjuksköterskeyrket är andelen män högre än vad som är representativt inom yrkesgruppen i stort. Vid jämförelser med Socialstyrelsens statistik för alla utfärdade legitimationer till sjuksköterska år 2018 var 90 % av de sökande kvinnor. Nationellt har andelen män inom de olika anställningskategorierna vid högskolor och universitet varit högre än andelen kvinnor, som högst var andelen bland professorer 77 % år 2012, även om skillnaderna minskat (SOU 2014:6, Bilaga 9, Mäns maktposition i siffror).

Tabell 2. Översikt utbildningsvolym och resursfördelning.

	2021	2022
Antal HST	1396	1377
Antal HPR	1227	1175
Antal studenter på avancerad/master nivå⁹	527	539
Antal utfagna examina på avancerad/master nivå	191	205
Resurser utbildning, mnkr	135,2	130,9
Resurser forskning, mnkr	29,5	30,1
- Varav extern medel, mnkr	13,6	12,7
Fördelning resurser forskning/utbildning	18/82	19/81

Resursfördelningen av interna medel för forskning inom forskningsområdet går idag främst till finansiering av doktorander och forskarutbildningen, samt till medfinansiering i forskningsprojekt som beviljats externa medel med krav på medfinansiering. Att säkra forskarutbildningens genomförande och att rättigheterna för att examinera på forskarutbildningsnivå förvaltas på ett bra sätt är viktigt i högskolans strävan att uppnå universitetskvaliteter. Kostnader för medfinansiering i forskningsprojekt är också viktigt att prioritera, samtidigt som det slår olika mot olika forskningsprojekt och ansökningar. Högskolans OH-kostnader upplevs av forskare som hög. OH-kostnaderna påverkar ansökningar genom att den forskningstid som kan genereras påverkas av hur mycket OH-kostnader som projekten belastas med. Det är också skillnader för projekt med krav om fullfinansiering eller inte, vilket resulterar i en ojämn fördelning av den tid som kan användas till forskning och vad som kan levereras för samma peng¹⁰. Samtidigt måste alla möjligheter till externa medel för forskning vara prioriterat.

3.2 Forskningsutrustning och infrastruktur

Forskningsinfrastrukturer innefattar främst datahantering och informationssäkerhet kopplat till IT-infrastrukturer samt databaser för forskning inom Människan i vården, i enlighet med Högskolans strategi för digitalisering. Inom forskningsområdet bedrivs forskning där personuppgifter, och i många fall känsliga personuppgifter, dagligen hanteras vilket ställer krav om infrastrukturer för säker hantering och lagring av forskningsdata enligt dataskyddsförordningen (General Data Protection Regulation, GDPR).

Särskilda krav ställs på hanteringen av forskningsdata som innehåller personuppgifter, där all insamling, behandling och lagring av forskningsdata måste ske i enlighet med dataskyddsförordningens regler. Särskilt strikta regler gäller dessutom för hantering av känsliga personuppgifter¹¹. Rutiner och lagringsutrymmen

⁹ Med antal studenter avses antal registrerade studenter HT22 med uttagsperiod 220822-230116 samt uttagsdatum 230419 hämtat från Ladok.

¹⁰ Det medför att projekt med krav på medfinansiering får en större andel forskningstid per krona beviljade forskningsmedel, än projekt där full OH-täckning krävs. Höga OH-kostnaderna medför att projekt med full kostnadstäckning genererar mindre andel forskningstid för forskare, och blir mindre attraktiva att söka.

¹¹ Det krävs en särskild grund för att det ska vara tillåtet att behandla känsliga personuppgifter, där vetenskaplig forskning är en sådan särskild grund, förutsatt att forskningen har godkänts vid en etikprövning.

för att möta forskares behov av att lagra och dela data inom forskningssamarbeten med andra lärosäten är begränsad, idag finns tillfälliga men inga permanenta lösningar för detta. Det är ett komplext område med utmaningar som påverkar den forskning som genomförs.

Lokaler och den fysiska arbetsmiljön, med mötesplatser för samarbete och samverkan är också ett viktigt led för en komplett akademisk miljö och en god arbetsmiljö.

3.3 Akademiens forskarråd

En viktig del i akademiens struktur för att säkra kvalitet i forskning är forskarrådet¹². Rådet är en viktig arena för strategiskt arbete med forskning och kvalitetsuppföljning. Rådet ska verka för god forskningssed och forskning av hög kvalitet. Här sker uppföljning av planerade och genomförda aktiviteter, samt forskargruppernas forskningsplaner. I rådet träffas kontinuerligt akademichef, prefekter, vetenskaplig ledare, forskargrupsledare, studierektor för forskarutbildningen, doktorandrepresentant, centrumföreståndare och verksamhetschef FoU Sjuhärad Välfärd.

För forskningsområdet finns en vetenskaplig ledare med ansvar för att driva utveckling och kvalitetssäkring inom forskningsområdet och att främja samarbetet mellan forskare och forskargrupper. I uppdraget ingår att bistå akademiens ledning i strategiska frågor samt redovisning, uppföljning och utvärdering av forskningsområdet.

Till forskarutbildningen antogs under 2022 åtta doktorander, under året utlystes och anställdes fem doktorander finansierade med doktorandanställning vid akademien, samt 3 samverkansdoktorander.

Under 2022 genomfördes ett arbete med översyn av möjlighet till forskarutbildning med fokus på ledning, styrning och organisering inom vård och omsorg. Den delrapport som arbetats fram visar på olika möjligheter, där en möjlighet är att utveckla en inriktning inom nuvarande forskarutbildning. Det är viktigt att säkra tillräcklig kritisk massa och ekonomiska förutsättningar i nuvarande forskarutbildning, och att denna inte äventyras på bekostnad av satsningar som skulle kunna konkurrera med denna. Kvalitet i nuvarande forskarutbildningen och forskarutbildningens genomförande måste beaktas vid eventuellt ytterligare satsningar, om inte ytterligare forskningsmedel tilldelas akademien. Ett samarbete med en gemensam forskarutbildning, där seminarier, kurser och handledarkollegium ses som en helhet, skulle kunna stärka och säkra tillräcklig kritisk massa för fler inriktningar inom nuvarande miljö. En sådan utveckling skulle kunna stärka och utveckla befintlig forskarutbildning med fler huvudhandledare, biträdande handledare och examinatorer, samt fler doktorander, och ett större utbyte mellan en större kritisk massa.

¹² Forskarrådet är en del av högskolans kvalitetssystem. Rådet ska främja och utveckla kvalitet i forskning, och ska på så sätt vara kvalitetsdrivande. Fokus är att bidra till och stärka akademiens forskningsverksamhet. Forskarrådet ska främja goda förutsättningar för akademiens forskning och en bra forskningsmiljö, till nytta för akademiens utbildningar och för det omgivande samhället. Rådet ska även verka för god forskningssed, bra infrastrukturer och främja säkerställande av kompetenser viktiga för akademien.

Ett samarbete för att bygga upp forskarskolan SHIFT CARE med inriktning Nära vård har påbörjats, efter att Vetenskapsrådet beviljade 37 miljoner till Göteborgs universitet och högskolorna i Borås, Skövde och Trollhättan. Forskarskolan SHIFT CARE ska fokusera kunskapsutveckling som genom lärande och forskning stödjer omställningen till Nära vård för personer i olika åldrar med komplexa vårdbehov – en vård som är proaktiv, hälsofrämjande och personcentrerad, som använder digitala och hybrida lösningar, eftersträvar en kostnadseffektiv och hållbar vård med hög kvalitet och skapar sömlöst samarbete genom hela vårdkedjan. Forskarskolan kommer att starta upp under år 2023, och doktorander antas vid de lärosäten som ingår i samverkan. Forskarskolan genomförs parallellt med ordinarie forskarutbildning.

I december genomfördes tillsammans med Grants and innovation office (GIO) den första skrivar-workshopen för forskare vid akademien, med fokus på att skriva ansökningstexter, att förmedla tydliga budskap och formulera sin forskningsidé så att den tilltalar forskningsfinansiärer.

3.4 Centrumbildningar

Till forskningsområdet finns organisatoriskt också två centrumbildningar kopplade: Prehospiten och Centrum för välfärdsstudier, samt FoU Sjuhärad Välfärd. Prehospiten är ett nationellt centrum för prehospital forskning. Här finns en stark profilering med klinisk och patientnära forskning inom prehospital vård. Forskning och klinisk verksamhet integreras, vilket gör Prehospiten till en unik tillgång och samverkansarena för forskare, doktorander, studenter, och professionsföreträdare. Centrum för välfärdsstudier är en högskoleövergripande och tvärvetenskaplig centrumbildning som erbjuder spetskompetens vad gäller forskning och analys av välfärdssamhällets utmaningar, särskilt med avseende styrning, organisering och ledning. Målet är att bidra till regional och nationell tillväxt genom kunskapsutveckling inom välfärdssektorn. FoU Sjuhärad Välfärd är ett kompetenscentrum för forskning och utveckling inom kommunernas välfärd. Det skiljer sig från centrumbildningarna genom delat ägande av flera parter, där Högskolan i Borås är en part tillsammans med kommunerna Bollebygd, Herrljunga, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn, Mark och Vårgårda.

3.5 Akademiska nätverk, samarbeten och samverkan

Inom forskningsområdet finns samarbeten såväl lokalt som nationellt, med högskoleövergripande samarbeten såväl som olika nationella samarbeten med forskare och forskargrupper vid majoriteten av de svenska lärosätena för högre utbildning, några exempel är Göteborgs universitet, Linnéuniversitetet, Mälardalens högskola, Jönköping University, Uppsala universitet, Lunds universitet, Chalmers tekniska högskola, Högskolan Väst och Högskolan Skövde.

Det finns också en stark samverkan lokalt, regionalt, nationellt och internationellt inom olika nätverk samt med olika verksamheter som exempelvis Boråsregionen Sjuhäradskommunalförbund, Västra Götalandsregionen, PICTA vid Lindholmen Science Park i Göteborg. Det internationella nätverket är starkt, och samarbeten med forskare och forskargrupper sker både inom EU såsom Danmark, Grekland, Belgien, Nederländerna, Irland, Italien, samt länder utanför EU som England, Norge, USA med flera. Till de internationella samarbetena inom forskning kan exempelvis nämnas det EU-finansierade projektet INNOVATEDIGNITY, som leds av professor Kate Galvin vid University of Brighton, UK, och samarbetsparter som Bournemouth

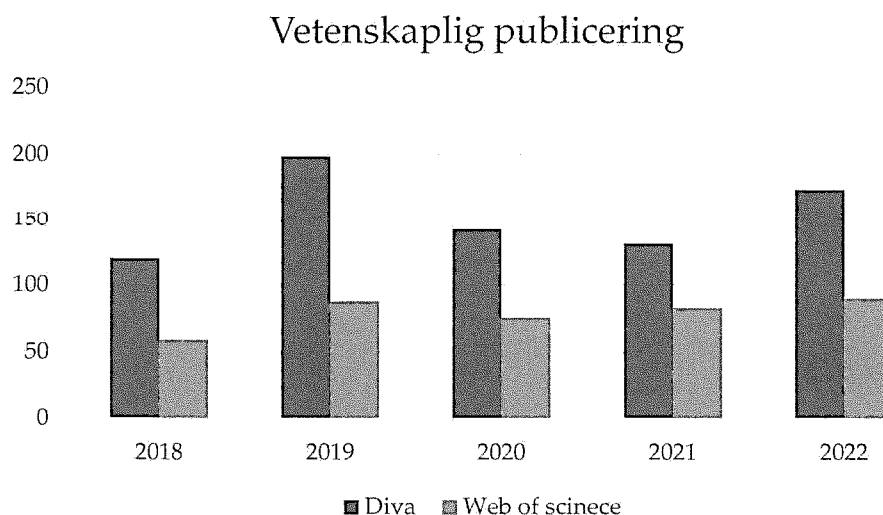
University, UK, Linneuniversitetet, Birmingham City University, UK, University of Ioannina, Greece, Nord Universitet, Norway, Aarhus Universitet, Denmark och Aalborg Universitet, Denmark.

En viktig del i den lokala och regionala samverkan är forskare och samverkansdoktorander, med anställningar inom regionen. Flera lärare och forskare har delad anställning mellan lärosätet och klinisk tjänstgöring inom någon vårdverksamhet, eller delad anställning mellan flera lärosäten. Samverkansdoktorander har en anställning inom klinisk vårdverksamhet, med delad tjänstgöringstid för doktorandstudier och klinisk tjänstgöring. Här finns en utvecklingspotential, både vad gäller fler samverkansdoktorander och lärare eller forskare med delade anställningar, vilka är ett viktigt bidrag till kunskapsutbyte och samverkan kring såväl utbildning som forskning.

Vid akademien har det sedan flera år funnits internationella gästlärare och forskare, en viktig del för att stärka forskningen inom området samt stärka det internationella kontaktnätet. Idag finns en gästprofessor från Universitat Rovira i Virgili, Spanien. Under året beviljades också strategiska medel för anställning av en adjungerad professor från Netherlands institute for health services research (NIVEL), Utrecht, the Netherlands.

4 Produktivitet och genomslag

Kunskapsutveckling och kunskapspridning beskrivs här utifrån bibliometriska data för forskningsområdet. Vid uppföljning av den vetenskapliga publiceringen finns ett stabilt antal publikationer per år från år 2018 till 2022, se Figur 1. Av det totala antalet publikationer har andelen vetenskapliga publikationer registrerade i Web of Science ökat under dessa år.

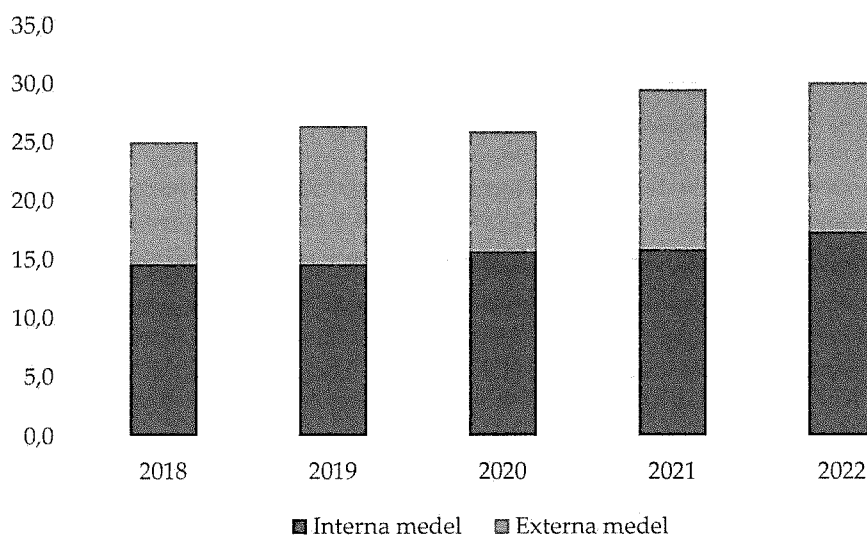

Figur 1. Antal publikationer registrerade i Diva respektive Web of science år 2018-2022.

En indikator för forskningens spridning och genomslag är antalet citeringar. Av alla vetenskapliga publikationer registrerade i Web of Science för åren 2018-2020 citeras i snitt varje publikation 12 gånger. Vid jämförelser av medelvärdet för antal citeringar

per publikation mellan forskargrupperna, så varierar medelvärdet för forskargruppernas citeringar från 10 till 14,4.

Resursfördelningen till forskning utgörs främst av interna medel, även om andelen externa medel visar på en försiktig ökning de senaste åren. För en översikt av anslag forskning och fördelning interna respektive externa medel (mnkr) under åren 2018 till 2022, se Figur 2.

Figur 2. Anslag forskning och fördelning interna respektive externa medel (mnkr) år 2018-2021.

Externa forskningsmedel är en utmaning. Konkurrensen kring utlysningar från de större råden för forskningsfinansiering är stor, med en låg beviljandegrad. Trots mer än 40-talet ansökningar till både större och mindre finansiärer under året, har ett fåtal beviljats¹³. Bland framgångsrika projekt med extern finansiering kan nämnas Prehospens datalab, Artificiell intelligens som beslutsstöd: För en jämlik vård finansierat via Europeiska Regionala Utvecklingsfonden, projektet INNOVATEDIGNITY med EU-finansiering fram till 2023 och Interreg projektet Kontiki: AI som Beslutsstöd for patienter och helsetjenesten.

5 Samverkan

Inom forskningsmiljön finns som tidigare beskrivits olika samarbeten och samverkan med externa parter. Människan i vården ska vara en attraktiv och viktig samarbetspart i samhället för att bistå med fakta, kunskaper och analyser inom områden för vårdens och välfärdens utmaningar. Forskning och kunskap ska bidra till en hållbar och kunskapsbaserad utveckling inom vård- och omsorgsverksamheter.

¹³ När det gäller antal ansökningar om externa forskningsmedel och beviljandegrad finns idag ingen samlad information om nuläget. Vissa ansökningar, men inte alla, finns i diariet. För vissa ansökningar finns också en budget som gjorts av ekonom, men inte heller det täcker alla ansökningar. Ett behov har identifierats av administrativt stöd för uppföljning av antal ansökningar, samt beviljandegrad.

Aktiv medverkan i samverkansarenor mellan forskare, lärare, doktorander, studenter, professionella och verksamhetsföreträdare är viktiga mötesplatser för utveckling, innovation och gemensamt ansvar för att säkra framtidens välfärd. Samverkan sker idag på flera nivåer, såväl lokalt, regionalt som nationellt och internationellt. Den forskning som bedrivs ska bidra med kunskaper möjliga att implementera i vård- och omsorgsverksamheter, såväl som i utbildning. Kunskaper från våra forskningsprojekt sprids inom vården och i samhället.

6 Utveckling och strategi

Vårt mål är att fortsatt stärka möjligheterna till en framgångsrik utveckling av forskningsmiljön och att stärka kvalitén på vår forskning. Vår forskning ska bidra med kunskaper för en mer mänsklig, trygg, jämlik och säker vård och omsorg. Vi ska i samverkan säkerställa en hållbar och långsiktig kunskapsutveckling och säkra forskningsanknytning av våra utbildningar.

6.1 Strategier och mål

Att bedriva forskning av hög kvalitet, genom:

- Att skapa förutsättningar för en kreativ forskningsmiljö där vi genom samarbeten och i samverkan bedriver forskning till stöd för en mänsklig, trygg och säker vård och omsorg
- Att verka för god forskningssed och en forskningsmiljö som är kreativ och attraktiv
- Att sträva efter att öka involveringen av forskare från andra vetenskaper
- Att främja forskare och lärares möjligheter till meritering och kompetensutveckling inom forskning

Att bidra till kunskapsspridning och implementering av forskningsresultat, genom:

- Att forskningsresultat publiceras i välrenommerade tidskrifter och förmedlas populärvetenskapligt
- Att bjuda in till aktiviteter och seminarier om vår forskning såväl internt som externt, såsom forskardagar och forskningsfestival
- Att säkra att det som kommuniceras på högskolans webbplats eller i andra medier är aktuellt och korrekt
- Att säkra forskningsanknytning av våra utbildningar och uppmuntra såväl doktorander som forskare att presentera forskning för studenter

Att öka den externa finansieringen av vår forskning, genom:

- Att möjliggöra samarbeten inom lärosätet med forskare från olika ämnesområden samt med forskare vid andra lärosäten
- Erfarenhetsutbyte och samverkan mellan forskare i att skriva forskningsansökningar
- Att stödja forskare i att skriva ansökningar och att formulera ansökningstexter för att nå en högre kvalitet i våra ansökningar
- Att inför de stora ansökningsperioderna genomföra seminarium för granskning av projektplaner
- Möjligheter att involvera personer från andra verksamheter inom vård och välfärdsområdet i forskningsprojekt som medsökande
- Att öka graden av extern finansiering för doktorander med internt finansierade doktorandtjänster

Att öka samverkan och internationalisering inom forskningsområdet, genom:

- Att säkra fortsatt samverkan med företrädare och professionella från vård- och omsorgsverksamheter eller andra externa parter lokalt och regionalt
- Att skapa förutsättningar för ökad samverkan internationellt genom anställning av gästprofessor och adjungerad professor
- Att fortsatt säkra möjligheter för att kunna anta fler samverkansdoktorander till forskarutbildningen

Att bedriva forskarutbildning av hög kvalitet, genom:

- Att säkra en forskarutbildning med tillräcklig kritisk massa av doktorander – med målet att kontinuerligt eftersträva ett 20-tal doktorander
- Att säkra ett aktivt och engagerat handledarkollegium och en tillräcklig kritisk massa av juniora och seniora forskare
- Att doktorander inom forskningsområdet ska få möjlighet att tillägna sig vetenskaplig och metodologisk utbildning av hög kvalitet
- Att forskningsmiljön och forskargrupperna är en integrerad del i forskarutbildningen
- Att utveckla en inriktning inom forskarutbildningen mot ledning, styrning och organisering inom vård- och omsorgsverksamheter.

6.2 Utvecklingsområden och strategiska satsningar

Inom Människan i vården finns pågående strategiska satsningar för att öka den externa finansiering av forskningsmedel till miljön. Arbetet med kvalitetssäkring av forskarutbildningen och att inrättade forskarutbildning fortsatt förvaltas på ett bra sätt är viktigt. Forskarutbildningen är viktig för forskningsområdets utveckling, den bidrar till kompetensförsörjning, meritering och en mer attraktiv forskningsmiljö. Samtidigt är behoven långt mycket större än vad som täcks in av den interna resursfördelningen till forskning. Sammantaget behövs ökade intäkter, exempelvis genom ökad grad av extern finansiering för doktorander med internt finansierade doktorandtjänster.

För att fortsatt säkra forskningsområdets utveckling behövs kontinuerliga och långsiktiga satsningar som kan motivera och främja en aktiv forskningskultur som gör det attraktivt för forskare och forskargrupsledare att ingå i och bidra till forskning och kunskapsutveckling. Det strategiska arbetet inom våra forskargrupper kan stärkas, exempelvis genom synergier mellan doktorander och forskningsprojekt eller ökad grad av tvärprofessionell och/eller tvärdisciplinär samverkan. Det finns också behov av kompetensutveckling för forskargrupsledare.

Ett område för utveckling är satsningar på forskning som speglar samhällsutmaningar och pågående omställning mot nära vård. Välfärden står inför en omställning där vård ska ges så nära patienten som möjligt, där demografiska och ekonomiska utmaningar gör att vården ska täcka ökande behov till fler personer, helst utan ytterligare kostnader. För att säkra en fortsatt mänsklig, trygg och säker vård behövs vårdvetenskaplig forskning med grund i ett patient- och omsorgsperspektiv. Mål och värdekonflikter behöver granskas och samhällskritiska frågor som sekularisering, intersektionalitet, transkulturella frågor och möjlighet till lika vård behöver analyseras och diskuteras utifrån hur det påverkar en god vård på lika villkor för alla.

2023-04-25

Akademin för vård, arbetsliv och välfärd

Bilaga 1. Publikationslista Människan i Vården, 2022

Refereegranskade och övrigt vetenskapliga publikationer

- Acuña Mora, M. et al. (2022). Gothenburg Empowerment Scale (GES): psychometric properties and measurement invariance in adults with congenital heart disease from Belgium, Norway and South Korea. *Health and Quality of Life Outcomes*, 20(1). doi:10.1186/s12955-022-02056-z
- Acuña Mora, M. et al. (2022). The longitudinal association between patient empowerment and patient-reported outcomes : What is the direction of effect? *PLOS ONE*, 17(11). doi:10.1371/journal.pone.0277267
- Acuña Mora, M., Klompstra, L. & Borregaard, B. (2022). The why and the how of communicating research. *European Journal of Cardiovascular Nursing*. doi:10.1093/eurjcn/zvac109
- Adielsson, A., Danielsson, C., Forkman, P., Karlsson, T., Pettersson, L., Herlitz, J. & Lundin, S. (2022). Outcome prediction for patients assessed by the medical emergency team : a retrospective cohort study. *BMC Emergency Medicine*, 22(1). doi:10.1186/s12873-022-00739-w
- Ahlstrand, I. et al. (2022). Health-promoting factors among students in higher education within health care and social work: a cross-sectional analysis of baseline data in a multicentre longitudinal study. *BMC Public Health*, 22(1). doi:10.1186/s12889-022-13690-z
- Alders, I., Smits, C., Brand, P. & van Dulmen, S. (2022). Patient coaching : What do patients want? A mixed methods study in waiting rooms of outpatient clinics. *PLOS ONE*, 17(6). doi:10.1371/journal.pone.0269677
- Anderberg, P. & Sandvik, A.-H. (2022). En struktur för huvudhandledarens uppdrag på en utbildnings vårdavdelning. In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder*. Stockholm: Liber, pp. 304-317.
- Andersson Hagiwara, M. & Bäckström, D. (2022). Kliniskt resonemang och beslutsfattande. In Lars, L., Denise, B. & Magnus Andersson, H. (eds.) *Prehospital akutsjukvård* .: Liber, pp. 137-142.
- Andersson Hagiwara, M. & Bäckström, D. (2022). Prehospital patientbedömning. In Lars, L., Denise, B. & Magnus Andersson, H. (eds.) *Prehospital akutsjukvård* .: Liber, pp. 143-166.
- Andersson Hagiwara, M. & Bäckström, D. (2022). Prehospital smärtbehandling. In Lars, L., Denise, B. & Magnus Andersson, H. (eds.) *Prehospital akutsjukvård* .: Liber, p. 480.
- Andersson Hagiwara, M. (2022). Akuta förgifningar: den prehospitala processen. In Lars, L., Denise, B. & Magnus Andersson, H. (eds.) *Prehospital akutsjukvård* .: Liber, pp. 220-223.
- Andersson, H. & Sterner, A. (2022). Simulerings som metod i handledning för att lära sig hantera akuta situationer. In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet. Teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder* .: Stockholm: Liber, pp. 208-219.
- Andersson, H., Svensson, A., Frank, C., Rantala, A., Holmberg, M. & Bremer, A.

- (2022). Ethics education to support ethical competence learning in healthcare: an integrative systematic review. *BMC Medical Ethics*, 23(1). doi:10.1186/s12910-022-00766-z
- Andersson, U., Andersson Hagiwara, M., Wireklint Sundström, B., Andersson, H. & Maurin Söderholm, H. (2022). Clinical Reasoning among Registered Nurses in Emergency Medical Services: A Case Study. *Journal of Cognitive Engineering and Decision Making*. doi:10.1177/15553434221097788
- Aune, E., McMurray, J., Lundgren, P., Sattar, N., Israelsson, J., Nordberg, P., Herlitz, J. & Rawshani, A. (2022). Clinical characteristics and survival in patients with heart failure experiencing in-hospital cardiac arrest. *Scientific Reports*, 12(1). doi:10.1038/s41598-022-09510-4
- Bergerum, C., Wolmesjö, M. & Thor, J. (2022). Organising and managing patient and public involvement to enhance quality improvement—Comparing a Swedish and a Dutch hospital. *Health Policy*, 126(7), pp. 603-612. doi:10.1016/j.healthpol.2022.04.002
- Berglund, E. et al. (2022). Wellbeing, emotional response and stress among lay responders dispatched to suspected out-of-hospital cardiac arrests. *Resuscitation*, 170, pp. 352-360. doi:10.1016/j.resuscitation.2021.11.005
- Berglund, S. et al. (2022). Cardiorenal function and survival in in-hospital cardiac arrest : A nationwide study of 22,819 cases. *Resuscitation*, 172, pp. 9-16. doi:10.1016/j.resuscitation.2021.12.037
- Bergstrand, L., Lund, M. & Sandvik, A.-H. (2022). Studenthandledarens roll och huvudhandledarens funktion i VFU. In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder*. Stockholm: Liber, pp. 287-303.
- Björklund, A.-C., Darcy, L., Santacroce, S. J., Granlund, M. & Björk, M. (2022). Individual patterns of problems with participation, activity, body function and environment in everyday life for children who completed brain tumor treatment. *Disability and Rehabilitation*, pp. 1-11. doi:10.1080/09638288.2022.2140845
- Bogren, M., Carlsson-Lalloo, E., Berg, M. & Temple, F. (2022). Personcentrerad vård : egen profil i en barnmorskeutbildning i DR Kongo. *Jordemodern*, (8), pp. 28-31.
- Burström, Å., Acuña Mora, M., Sparud-Lundin, C., Moons, P. & Bratt, E.-L. (2022). Adolescents With Congenital Heart Disease: What Do They Know About Reproductive Health and Risks? *Journal of Cardiovascular Nursing*, 37(6), pp. E172-E180. doi:10.1097/jcn.0000000000000838
- Bäckström, C. A., Knez, R., Fahlgren, M., Synnergren, M. & Larsson, V. (2022). In the need of a digital cicerone in healthcare? : Guidance for parents. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 22. doi:10.1186/s12884-022-05120-0
- Börjesson, A. (2022). Debatt. In Linköping.
- Börjesson, A. (2022). Välfärdsstatens tjänare eller herre? : Försäkringskassans självideologi som förklaring till utomparlamentarisk förändring av sjukförsäkringen. *Arbetsmarknad & Arbetsliv*, 28(2), pp. 12-31.
- Carlsson-Lalloo, E. (2022). Implementing person-centred care using the GPCC-modell. In *1st International CIDNUR Research Conference Nursing Trends: research for better health, Lisbon, Portugal, 7 October, 2022*.
- Carlsson-Lalloo, E., Berg, M., Rusner, M., Svedhem, V. & Mellgren, Å. (2022). Sexual satisfaction and its associations with patient-reported outcomes in a cohort of women living with human immunodeficiency virus in Sweden. *International*

Journal of STD and AIDS (London). doi:10.1177/09564624221100056

Claesson, M. (2022). *Sjuksköterskans ledarskap i det patientnära vårdandet av äldre personer i kommunens hemsjukvård : Att leda i ett mellanrum av närhet och distans*. Diss. orås: Högskolan i Borås. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:hb:diva-28661>

Cruz, M. A. D., Ulfenborg, B., Blomstrand, P., Faresjö, M., Ståhl, F. & Karlsson, S. (2022). Characterization of methylation patterns associated with lifestyle factors and vitamin D supplementation in a healthy elderly cohort from Southwest Sweden. *Scientific Reports*, 12(1). doi:10.1038/s41598-022-15924-x

Dellve, L., Johnsson, R., Flisbäck, M. & Bengtsson, M. (2022). System and Life-Course Perspectives on Capability to Work and Capability Through Work. In Hanna Falk Erhag, U. L. N. T. R. S. I. S. (ed.) *A Multidisciplinary Approach to Capability in Age and Ageing* . Springer, pp. 207-219. doi:10.1007/978-3-030-78063-0_15

Engelen, M., van Gaal, B., Vermeulen, H., Zuidema, R., Bredie, S. & van Dulmen, S. (2022). The Influencing Contexts and Potential Mechanisms Behind the Use of Web-Based Self-management Support Interventions: Realistic Evaluation. *JMIR Human Factors*, 9(3). doi:10.2196/34925

Eriksson, E., Williams, S. & Hellström, A. (2022). Dis/value in co-production, co-design and co-innovation for individuals, groups and society. *Public Money & Management*, pp. 1-9. doi:10.1080/09540962.2022.2108248

Fallman, S. L., Dellve, L. & Kullén Engström, A. (2022). Managerial approaches for maintaining low levels of sick leave : A qualitative study. *Journal of Nursing Management*. doi:10.1111/jonm.13678

Flisbäck, M. (2022). 'Alla vill vi ju påverka och sätta avtryck'. Om samhällsentreprenörens existentiella drivkrafter. *Hultsfredsfestivalen. Punkens etos, festivalens anda och entreprenörskapets vara* . Stockholm: Carlssons bokförlag.

Flisbäck, M. (2022). 'Det här är Hultsfred och Hultsfred har festival, liksom!' : Kollektivt minnesskapande som entreprenörskapets möjlighet och begränsning. In Mats Trondman, R. L. J. B. (ed.) *Hultsfredsfestivalen. Punkens etos, festivalens anda och entreprenörskapets vara* . Stockholm: Carlssons bokförlag.

Fredenlund, T. & Sandvik, A.-H. (2022). Progressionsstegen : ett hjälpmedel för handledning och lärande i verksamhetsförlagd utbildning. In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder*. Stockholm: Liber, pp. 36-49.

Frisk Torell, M., Strömsöe, A., Herlitz, J., Claesson, A., Rawshani, A. & Borjesson, M. (2022). Better outcomes from exercise-related out-of-hospital cardiac arrest in males and in the young : findings from the Swedish Registry of Cardiopulmonary Resuscitation. *British Journal of Sports Medicine*, 56(18), pp. 1026-1031. doi:10.1136/bjsports-2021-105151

Gabre, M. & Sandvik, A.-H. (2022). Lärandemålsbaserad reflektion som struktur för handlednings- och bedömningssamtal vid kort VFU : ett exempel från distriktssköterskeutbildningen. In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder*. Stockholm: Liber, pp. 330-347.

Goldkuhl, L., Dellenborg, L., Berg, M., Wijk, H. & Nilsson, C. (2022). The influence and meaning of the birth environment for nulliparous women at a hospital-based labour ward in Sweden : An ethnographic study. *Women and Birth*, 35(4), pp. e337-e347. doi:10.1016/j.wombi.2021.07.005

- Gustafsson, I., Spangby, M., Arvidsdal, A., Golsäter, M. & Palmér, L. (2022). The Existential Breastfeeding Difficulty Scale's influences on the caring dialogue-Child healthcare nurses' lived experiences. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*. doi:10.1111/scs.13072
- Gustafsson, T., Lindberg, E., Hedén, L., Maurin Söderholm, H. & Sundler, A. J. (2022). Walk a fine line between meaningfulness or discomfort : the complexity of emotional communication. In *The 2022 International Conference on Communication in Healthcare in Glasgow, 6-9 September 2022*.
- Gustafsson, T., Sundler, A. J., Hedén, L., Lindberg, E. & Maurin Söderholm, H. (2022). Communication in home care—A feasibility study of an educational intervention in self-efficacy and job satisfaction. *Nursing Open*. doi:10.1002/nop2.1387
- Gustafsson, T., Sundler, A. J., Hedén, L., Lindberg, E. & Maurin Söderholm, H. (2022). An educational intervention to improve communication skills in home care – a feasibility study. In *The 4th International NCCS & EACS Conference, Eskilstuna, 26-28 april, 2022*.
- Gyllenhammar, D., Eriksson, E. & Eriksson, H. (2022). Theory and practice of customer-related improvements: a systematic literature review. *Total Quality Management and Business Excellence*, pp. 1-19. doi:10.1080/14783363.2022.2038558
- Hafid, A., Gunnarsson, E., Rödbj, K. & Seoane, F. (2022). Seamless Integration Of Textile-Electronics In Knitted Fabrics For Personalized Health. In *Autex conference proceedings, 21st world conference AUTEX 2022, Lodz, Poland, 7-10 June, 2022*. doi:10.34658/9788366741751.118
- Halvorsen, K., Jensen, J. F., Collet, M. O., Olausson, S., Lindahl, B., Sætre Hansen, B., Lind, R. & Eriksson, T. (2022). Patients' experiences of well-being when being cared for in the intensive care unit— An integrative review. *Journal of Clinical Nursing*, 31(3). doi:10.1111/jocn.15910
- Hellsén, G. et al. (2022). Predicting recurrent cardiac arrest in individuals surviving Out-of-Hospital cardiac arrest. *Resuscitation*. doi:10.1016/j.resuscitation.2022.109678
- Henningsson, A., Lannemyr, L., Angerås, O., Björås, J., Bergh, N., Herlitz, J., Redfors, B. & Lundgren, P. (2022). Prehospital monitoring of cerebral circulation during out of hospital cardiac arrest ? : A feasibility study. *Scandinavian Journal of Trauma, Resuscitation and Emergency Medicine*, 30(1). doi:10.1186/s13049-022-01044-y
- Herlitz, J. & Wireklint Sundström, B. (2022). *Prehospital akutsjukvård: ett potentiellt forskarutbildningsämne : populärvetenskaplig rapport från de första 82 doktorsavhandlingarna i Sverige*. Borås. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:hb:diva-28440>
- Hilli, Y. & Sandvik, A.-H. (2022). Student–handledarrelationen ur ett vårdvetenskapligt perspektiv. In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder*. Stockholm: Liber, pp. 127-139.
- Hofmann, R. et al. (2022). Avoiding Routine Oxygen Therapy in Patients With Myocardial Infarction Saves Significant Expenditure for the Health Care System— Insights From the Randomized DETO2X-AMI Trial. *Frontiers In Public Health*, 9. doi:10.3389/fpubh.2021.711222
- Holmgren, C., Jussèn, S., Andersson Hagiwara, M. & Rådestad, M. (2022). Charge nurses' perceived experience in managing daily work and major incidents in

- emergency departments : A qualitative study. *Australasian Emergency Care*, 25(4), pp. 296-301. doi:10.1016/j.auec.2022.02.003
- Högländer, J., Holmström, I. K., Lövenmark, A., van Dulmen, S., Eide, H. & Sundler, A. J. (2022). Nurse-patient communication: An integrative review for future direction in nursing research. In *20th International Conference on Communication in Healthcare, Glasgow Caledonian University, September 6–9, 2022*.
- Högländer, J., Holmström, I. K., Lövenmark, A., van Dulmen, S., Eide, H. & Sundler, A. J. (2022). Registered nurse-patient communication research : An integrative review for future directions in nursing research. *Journal of Advanced Nursing*. doi:10.1111/jan.15548
- Höglund, E., Schröder, A., Andersson Hagiwara, M., Möller, M. & Ohlsson-Nevo, E. (2022). Outcomes in patients not conveyed by emergency medical services (EMS) : a one-year prospective study. *Scandinavian Journal of Trauma, Resuscitation and Emergency Medicine*, 30(1). doi:10.1186/s13049-022-01023-3
- Högstedt, Å. et al. (2022). Characteristics and motivational factors for joining a lay responder system dispatch to out-of-hospital cardiac arrests. *Scandinavian Journal of Trauma, Resuscitation and Emergency Medicine*, 30(1). doi:10.1186/s13049-022-01009-1
- Jakobsson, M. (2022). "Jag vill sova, men kan inte" : Ungdomars perspektiv på faktorer som försvårar och främjar deras sömn. Diss. Borås: Högskolan i Borås. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:hb:diva-27494>
- Jakobsson, M., Josefsson, K. & Högberg, K. (2022). Adolescents' Suggestions on how to Support Their Sleep : A Focus Group Study. *Journal of School Nursing*. doi:10.1177/10598405221084317
- Jarling, A., Rydström, I., Fransson, E. I., Nyström, M., Dalheim Englund, A.-C. & Bravell, M. E. (2022). Relationships first : Formal and informal home care of older adults in Sweden. *Health & Social Care in the Community*. doi:10.1111/hsc.13765
- Jerkeman, M. et al. (2022). Trends in survival after cardiac arrest: a Swedish nationwide study over 30 years. *European Heart Journal*. doi:10.1093/eurheartj/ehac414
- Jerkeman, M., Lundgren, P., Omerovic, E., Strömsöe, A., Riva, G., Hollenberg, J., Nivedahl, P., Herlitz, J. & Rawshani, A. (2022). Association between type of bystander cardiopulmonary resuscitation and survival in out-of-hospital cardiac arrest: A machine learning study. *Resuscitation Plus*, 10. doi:10.1016/j.resplu.2022.100245
- Johanna, Z., Elin, V., Holmberg, M., Andersson, H. & Jonas, A. (2022). Nurses' experiences of encountering patients with mental illness in prehospital emergency care – a qualitative interview study. *BMC Nursing*, 21(1). doi:10.1186/s12912-022-00868-4
- Johansson, H., Lundgren, K. & Andersson Hagiwara, M. (2022). Reasons for bias in ambulance clinicians' assessments of non-conveyed patients : a mixed-methods study. *BMC Emergency Medicine*, 22(1). doi:10.1186/s12873-022-00630-8
- Jonasson, L.-L., Sörbo, A., Ertzgaard, P. & Sandsjö, L. (2022). Patients' Experiences of Self-Administered Electrotherapy for Spasticity in Stroke and Cerebral Palsy: A Qualitative Study. *Journal of Rehabilitation Medicine*, 54, pp. jrm00263-jrm00263. doi:10.2340/jrm.v53.1131
- Karlsson, K., Carlsson, G. & Palmér, L. (2022). Creativity During Data Collection When Researching Existential Phenomena in Caring Science. *International journal for human caring*, (1), pp. 1-8. doi:10.20467/ijhc-2021-0016

- Karlsson, P., Zetterman, A. & Sandvik, A.-H. (2022). KUVO – en modell för vårdande och lärande i kommunal hemsjukvård. In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder*. Stockholm: Liber, pp. 243-259.
- Kauppi, W. (2022). *Kampen mot det okontrollerbara vid existensens gräns : Patienten med andnöd i behov av ambulanssjukvård*. Diss. Borås: Högskolan i Borås.
<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:hb:diva-27589>
- Kauppi, W., Axelsson, C., Herlitz, J., Jiménez-Herrera, M. & Palmér, L. (2022). Lived experiences of being cared for by ambulance clinicians when experiencing breathlessness – A phenomenological study. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*. doi:10.1111/scs.13108
- Kauppi, W., Axelsson, C., Herlitz, J., Jiménez-Herrera, M. F. & Palmér, L. (2022). Patients' lived experiences of breathlessness prior to prehospital care – A phenomenological study. *Nursing Open*, 9(4), pp. 2179-2189. doi:10.1002/nop2.1247
- Kleye, I., Sundler, A. J., Darcy, L., Karlsson, K. & Hedén, L. E. (2022). Children's communication of emotional cues and concerns during a preoperative needle procedure. *Patient Education and Counseling*, 105(6), pp. 1518-1523. doi:10.1016/j.pec.2021.09.035
- Larsson, G., Dagerhem, A., Wihlborg, J. & Rantala, A. (2022). Satisfaction among non-conveyed patients and significant others when discharged at the scene by the ambulance service: an exploratory cross-sectional survey. *BMC Emergency Medicine*, 22(1). doi:10.1186/s12873-022-00659-9
- Larsson, G., Hansson, P., Olsson, E., Herlitz, J. & Andersson Hagiwara, M. (2022). Prehospital assessment of patients with abdominal pain triaged to self-care at home : an observation study. *BMC Emergency Medicine*, 22(1). doi:10.1186/s12873-022-00649-x
- Leinweber, J., Fontein-Kuipers, Y., Thomson, G., Karlsdóttir, S. I., Nilsson, C., Ekstrom-Bergstrom, A., Olza, I., Hadjigeorgiou, E. & Stramrood, C. (2022). Developing a woman-centered, inclusive definition of traumatic childbirth experiences : A discussion paper. *Birth*. doi:10.1111/birt.12634
- Lindahl, B. (2022). Editorial SJCS September 2022. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*. doi:10.1111/scs.13110
- Lindahl, B. (2022). Reflections on the publishing process. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*. doi:10.1111/scs.13126
- Lindberg, E. (2022). 'Finding words in times of worries' : How caring science becomes applicable in human encounters. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 36(2), pp. 295-296. doi:10.1111/scs.13085
- Lundberg, L., Bäckström, D. & Andersson Hagiwara, M. (2022) *Prehospital akutsjukvård*. Liber.
- Lundvall, M., Palmér, L., Hörberg, U., Carlsson, G. & Lindberg, E. (2022). Finding an existential place to rest: enabling well-being in young adults. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being*, 17(1). doi:10.1080/17482631.2022.2109812
- Lägervik, M., Thörne, K., Fristedt, S., Henricson, M. & Hedberg, B. (2022). Residents' and supervisors' experiences when using a feedback-model in post-graduate medical education. *BMC Medical Education*, 22(1). doi:10.1186/s12909-022-03969-5
- Lönner, G., Örn, E. & Karlsson, J. (2022). Intensivvårdssjuksköterskans upplevelser av vårdandet under donationsprocessen : En systematisk integrativ

- litteraturöversikt. In *SFAI & AnIva-veckan, Uppsala, Sverige, September 14-16, 2022*.
- Magnusson, C., Andersson Hagiwara, M., Norberg-Boysen, G., Kauppi, W., Herlitz, J., Axelsson, C., Packendorff, N., Larsson, G. & Wibring, K. (2022). Suboptimal prehospital decision- making for referral to alternative levels of care – frequency, measurement, acceptance rate and room for improvement. *BMC Emergency Medicine*, 22(1). doi:10.1186/s12873-022-00643-3
- Magnusson, C., Herlitz, J., Sunnerhagen, K. S., Hansson, P. O., Andersson, J. O. & Jood, K. (2022). Prehospital recognition of stroke is associated with a lower risk of death. *Acta Neurologica Scandinavica*, 146(2), pp. 126-136. doi:10.1111/ane.13618
- Munoz-Gama, J. et al. (2022). Process mining for healthcare : Characteristics and challenges. *Journal of Biomedical Informatics*, 127. doi:10.1016/j.jbi.2022.103994
- Nilsson, L. & Andersson Hagiwara, M. (2022). Prehospital patientsäkerhet. In Lars, L., Denise, B. & Magnus Andersson, H. (eds.) *Prehospital akutsjukvård* . Liber, pp. 71-77.
- Noordman, J., Roodbeen, R., Gach, L., Schulze, L., Rademakers, J., van den Muijsenbergh, M., Boland, G. & van Dulmen, S. (2022). 'A basic understanding'; evaluation of a blended training programme for healthcare providers in hospital-based palliative care to improve communication with patients with limited health literacy. *BMC Medical Education*, 22(1). doi:10.1186/s12909-022-03685-0
- Nord, T. (2022). Reformeringen av Arbets-förmedlingen. : Det nya arbetsmarknadspolitiska experimentet i marknads- tänkandets tidevarv. In Karlstad.
- Nordblom, A.-K., Norberg Boysen, G., Berglund, M. & Kjellsdotter, A. (2022). Health care centre and emergency department utilization by patients with episodes of tachycardia. *BMC Cardiovascular Disorders*, 22(1), pp. 124-. doi:10.1186/s12872-022-02568-y
- Nordlund, V., Nilsson, M. & Karlsson, K. (2022). To embrace and be present : The lived experiences of nurse-led consultations in Sweden from the perspective of pediatric nurses. *Journal of Pediatric Nursing: Nursing Care of Children and Families*, pp. e28-e34. doi:10.1016/j.pedn.2022.02.001
- Olander, A. (2022). *När livet plötsligt tar en ny vändning : Att förstå, hantera och identifiera allvaret vid insjuknandet i sepsis*. Diss. Borås: Högskolan i Borås. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:hb:diva-28792>
- Olander, A., Sundler, A. J., Andersson, H., Andersson Hagiwara, M. & Bremer, A. (2022). Lived experiences of the onset of sepsis. In *The 4th International NCCS & EACS Conference April 27 – 28, 2022*.
- Olausson, S. & Lindahl, B. (2022). On photovoice : Applications and reflections to an intensive care context. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 36(4), pp. 1123-1133. doi:10.1111/scs.13075
- Olsson, H., Karlson, B. W., Herlitz, J., Karlsson, T., Hellberg, J., Prytz, M., Sernert, N. & Ekerstad, N. (2022). Predictors of short- and long-term mortality in critically ill, older adults admitted to the emergency department : an observational study. *BMC Emergency Medicine*, 22(1). doi:10.1186/s12873-022-00571-2
- Olsson, M., Svensson, A., Andersson, H., Dehre, A., Elmqvist, C., Rask, M., Wireklint, S. & Norberg Boysen, G. (2022). Educational intervention in triage with the Swedish triage scale RETTS©, with focus on specialist nurse students in ambulance and emergency care – A cross-sectional study. *International Emergency Nursing*, 63. doi:10.1016/j.ienj.2022.101194
- Palmér, L., Nyström, M., Carlsson, G., Ekebergh, M., Fridh, I., Lindberg, E. &

- Wireklint Sundström, B. (2022). Caring Science With a Focus on Existential Issues in a Caring Context : A Research Area Inspired by Existential Philosophy. *International journal for human caring*, 26(3), pp. 1-11. doi:10.20467/HumanCaring-D-21-00014
- Palmér, L., Nyström, M., Ekebergh, M., Lindberg, E. & Karlsson, K. (2022). Pre-Understanding : A Threat to Validity in Qualitative Caring Science Research? *International journal for human caring*, 26(4); pp. 1-9. doi:10.20467/ijhc-2021-0013
- Palmqvist, L. (2022). Crippling time in eldercare : waiting for the home care service. *European Journal of Social Work*. doi:10.1080/13691457.2022.2063803
- Piscator, E., Göransson, K., Forsberg, S., Herlitz, J. & Djärv, T. (2022). Do-Not-Attempt-Cardiopulmonary-Resuscitation (DNACPR) decisions in patients admitted through the emergency department in a Swedish University Hospital : An observational study of outcome, patient characteristics and changes in DNACPR decisions. *Resuscitation Plus*, 9. doi:10.1016/j.resplu.2022.100209
- Plug, I., van Dulmen, S., Stommel, W., olde Hartman, T. C. & Das, E. (2022). Physicians' and Patients' Interruptions in Clinical Practice: A Quantitative Analysis. *Annals of Family Medicine*, 20(5), pp. 423-429. doi:10.1370/afm.2846
- Pouls, B. P. H. et al. (2022). Gaming for Adherence to Medication using Ehealth in Rheumatoid arthritis (GAMER) study : a randomised controlled trial. *RMD Open*, 8. doi:10.1136/rmdopen-2022-002616
- Puaca, G. (2022). Institutional autonomy, managerialism and the conditions for academic freedom in Swedish higher education. In Richard Watermeyer, R. R. M. O. (ed.) *Handbook on academic freedom* .: Cheltenham: Edward Elgar Publishing, pp. 106-125-. doi:9781788975919
- Puaca, G. (2022). Managerialism and Higher Education. In Alpesh, M. (ed.) *Critical Understanding in Education : Volume: 3*. Brill Academic Publishers.
- Rauhala, A. S. et al. (2022). Which factors are associated with COVID-19 infection incidence in care services for older people in Nordic countries? : A cross-sectional survey. *Scandinavian Journal of Public Health*. doi:10.1177/14034948221085398
- Rosell, L., Melander, W., Lindahl, B., Nilbert, M. & Malmström, M. (2022). Registered nurses' views on consideration of patient perspectives during multidisciplinary team meetings in cancer care. *BMC Nursing*, 21(1). doi:10.1186/s12912-022-01127-2
- Sandvik, A. -H. & Ekebergh, M. (eds.) (2022) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder*. Stockholm: Liber.
- Sandvik, A.-H. & Anderberg, P. (2022). En struktur för huvudhandledarens uppdrag på en utbildningsvårdsavdelning. In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder*. Stockholm: Liber, pp. 304-317.
- Sandvik, A.-H. & Blom, U. (2022). "To teach and precept with the hands on the back" – reflective questioning in clinical education. In *8th International Nurse Education Conference, Sitges, Spain, 19-22 October, 2022*.
- Sandvik, A.-H. & Blom, U. (2022). Att handleda med frågor : ett förhållningssätt och en modell för handledning. In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder*. Stockholm: Liber, pp. 157-175.
- Sandvik, A.-H. & Hilli, Y. (2022). Att lära och förstå vårdvetenskap : en modell för förståelsens oändliga rörelse. In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska*

metoder. Stockholm: Liber, pp. 110-125.

Sandvik, A.-H. & Hilli, Y. (2022). Understanding and formation - A process of becoming a nurse. *Nursing Philosophy*. doi:10.1111/nup.12387

Sandvik, A.-H. & Karlsson, P. (2022). Återkoppling och bedömning : en förening av lärande och utvärdering. In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder*. Stockholm: Liber, pp. 66-83.

Sandvik, A.-H. & Wüstenhagen, E. B. (2022). Utbildningsvårdsavdelningar som lärandemiljö. In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder*. Stockholm: Liber, pp. 223-242.

Sandvik, A.-H. (2022). Utbildning i arbetslivet – ett klargörande av begreppen. In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder*. Stockholm: Liber, pp. 17-23.

Sandvik, A.-H. (2022). Vad är handledning? In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder*. Stockholm: Liber, pp. 24-31.

Scheffer, M., Menting, J., Roodbeen, R., van Dulmen, S., van Hecke, M., Schlingemann, R., van Nispen, R. & Boeije, H. (2022). Patients' and health professionals' views on shared decision-making in age-related macular degeneration care : A qualitative study. *Ophthalmic & physiological optics*, 42(5), pp. 1015-1022. doi:10.1111/opo.13016

Schierbeck, S. et al. (2022). Automated external defibrillators delivered by drones to patients with suspected out-of-hospital cardiac arrest. *European Heart Journal*, pp. 1478-1487. doi:10.1093/eurheartj/ehab498

Seth, M., Jalo, H., Högstedt, Å., Medin, O., Björner, U., Sjöqvist, B. A. & Candefjord, S. (2022). Technologies for Interoperable Internet of Medical Things Platforms to Manage Medical Emergencies in Home and Prehospital Care : Protocol for a Scoping Review. *JMIR Research Protocols*, 11(9). doi:10.2196/40243

Sterner, A., Skyvell Nilsson, M., Jacobsson, M. & Eklund, A. (2022). Ability to Care in Acute Situations—The Influence of Simulation-Based Education on New Graduate Nurses. *Journal of Emergency Nursing*, 48(5), pp. 515-524. doi:10.1016/j.jen.2022.05.005

Stommel, W., Plug, I., olde Hartman, T. C., Lucassen, P. L. B. J., van Dulmen, S. & Das, E. (2022). Gender stereotyping in medical interaction: A Membership Categorization Analysis. *Patient Education and Counseling*, 105(11), pp. 3242-3248. doi:10.1016/j.pec.2022.07.018

Stortenbeker, I., Salm, L., olde Hartman, T., Stommel, W., Das, E. & van Dulmen, S. (2022). Coding linguistic elements in clinical interactions: a step-by-step guide for analyzing communication form. *BMC Medical Research Methodology*, 22(1). doi:10.1186/s12874-022-01647-0

Sundler, A. J., Raberus, A., Carlsson, G., Nilsson, C. & Darcy, L. (2022). 'Are they really allowed to treat me like that?' : A qualitative study to explore the nature of formal patient complaints about mental healthcare services in Sweden. *International Journal of Mental Health Nursing*, 31(2), pp. 348-357. doi:10.1111/inm.12962

Thuccani, M. et al. (2022). The association between signs of medical distress preceding in-hospital cardiac arrest and 30-day survival : A register-based cohort study. *Resuscitation Plus*, 11. doi:10.1016/j.resplu.2022.100289

- van der Smissen, D., Rietjens, J. A. C., van Dulmen, S., Drenthen, T., Vrijaldenhoven-Haitsma, F. R. M. D., Wulp, M., van der Heide, A. & Korfage, I. J. (2022). The Web-Based Advance Care Planning Program "Explore Your Preferences for Treatment and Care" : Development, Pilot Study, and Before-and-After Evaluation. *Journal of Medical Internet Research*, 24(12). doi:10.2196/38561
- van Dulmen, S., Roodbeen, R., Schulze, L., Prantl, K., Rookmaaker, M., van Jaarsveld, B., Noordman, J. & Abrahams, A. (2022). Practices and perspectives of patients and healthcare professionals on shared decision-making in nephrology. *BMC Nephrology*, 23(1). doi:10.1186/s12882-022-02887-4
- Van Gaal, B. G. I., Engelen, M. M., Adriaansen, M. J. M., Vermeulen, H., Laat, E. D. E. & van Dulmen, S. (2022). Lessons learned from patients with spinal cord injury in managing pressure ulcers : A qualitative study. *Journal of Tissue Viability*, 31(4), pp. 794-799. doi:10.1016/j.jtv.2022.07.002
- Wallin, K., Holmberg, M., Andersson, H., Kronkvist, O. & Svensson, A. (2022). The Emergency Care Competence Needed for Police Patrol Officers According to the Experts. *Nordic Journal of Studies in Policing*, 9(1), pp. 1-15. doi:10.18261/njsp.9.1.5
- Wibring, K., Lingman, M., Herlitz, J. & Bang, A. (2022). The potential of new prediction models for emergency medical dispatch prioritisation of patients with chest pain : a cohort study. *Scandinavian Journal of Trauma, Resuscitation and Emergency Medicine*, 30(1). doi:10.1186/s13049-022-01021-5
- Wibring, K., Lingman, M., Herlitz, J., Ashfaq, A. & Bång, A. (2022). Development of a prehospital prediction model for risk stratification of patients with chest pain. *American Journal of Emergency Medicine*, 51, pp. 26-31. doi:10.1016/j.ajem.2021.09.079
- Wibring, K., Lingman, M., Herlitz, J., Pettersson, H., Lerjebo, A. & Bång, A. (2022). Clinical presentation in EMS patients with acute chest pain in relation to sex, age and medical history: prospective cohort study. *BMJ Open*, 12(8). doi:10.1136/bmjopen-2021-054622
- Wnent, J. et al. (2022). European Registry of Cardiac Arrest – Study-THREE (EuReCa THREE) – An international, prospective, multi-centre, three-month survey of epidemiology, treatment and outcome of patients with out-of-hospital cardiac arrest in Europe – The study protocol. *Resuscitation Plus*, 12. doi:10.1016/j.resplu.2022.100314
- Wolmesjö, M. & Florén, J. (2022). *Vad attraherar studenter till välfärdsyrken? : En jämförande studie av sjuksköterske- och polisutbildningen*. Borås. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:hb:diva-27617>
- Wolmesjö, M. (2022). Ledarskapande, samverkan och brukarmedverkan i välfärden. In Åsa Hedberg Rundgren, C. K. M. L. L. M. (ed.) *Perspektiv på samverkan : Om utmaningar och möjligheter i välfärdens praktik*. Lund: Studentlitteratur AB, pp. 335-350.
- Zetterlund, S. & Sandvik, A.-H. (2022). Bedömningsunderlag som stöd för lärande och handledning vid klinisk slutexamination. In Sandvik, A. H. & Ekebergh, M. (eds.) *Studenthandledning i vårdande verksamhet : teoretiska utgångspunkter och didaktiska metoder*. Stockholm: Liber, pp. 318-329.
- Zhou, L., Hong, J., Henricson, M., Qin, R., Dai, Y., Enskär, K., Stenmarker, M. & Browall, M. (2022). Factors associated with posttraumatic growth among spouses of women diagnosed with gynaecological cancer: A cross-sectional study. *Nursing Open*. doi:10.1002/nop2.1329